

Mirni Doljan, tridesetjednogodišnjakinji iz Podsuseda, tijekom rođenja ozlijeđen je lični živac što je uzrokovalo paralizu donje desne strane lica. Zbog toga nije mogla pomicati desni obraz, desnu stranu usnice pa tako ni normalno žvakati i piti. Usni kut joj je visio prema dolje što je uzrokovalo probleme s govorom



- Ne bih toliko čekala da sam znala da se može nešto učiniti – komentira Mirna prvi zahvat, nakon čega je čeka stomatološki tretman, a kako doznajemo od dr. Gjurića, vjerojatno još i rekonstrukcija usana

- Poslije se više nisam usudila ići liječnicima jer mi je to bila velika trauma. Sa šesnaest godina s mnogo sam zanosa i bez puno pitanja otišla na operaciju koju su na Šalati izveli švicarski liječnici nadajući se da će mi se lice popraviti i da ću desnu stranu moći pomicati, ali je na kraju sve izgledalo još gore – priča Mirna Doljan.

S tim problemom nastavila je živjeti godinama, a s godinama su jačale i frustracije.

- Znala sam da sam drugačija, da to nije lijepo, da odskačem, no u mojoj kući se o tome uopće nije govorilo. A ja sam se godinama trudila i drugima dokazivala da sam dovoljno dobra – govori Mirna Doljan koja se na „make over“ odlučila javiti na nagovor prijateljice. Rekla mi je: „Što ti kažeš na to da te prijavimo na 'make over' i riješimo te tvoje pareze lica.“ Odmah sam prihvatila prijedlog jer sam se sjetila kolike sam godine izgubila na skrivanje, bilo me sram mog tena, nisam izlazila iz kuće, sramila sam se hodati vani – govori Mirna.

#### Složen put do simetrije

Zbog hormonskih problema Mirna je imala i vrlo loš ten. Da bi se rekonstrukcija mogla izvesti, trebalo je krenuti s tretmanima za lice. Mjesec dana prije operacije redovito je odlazila na tretmane kod dr. sc. Ivane Nole, spec. dermatovenerologije iz Poliklinike Nola. Nakon tretmana voćnim kiselinama ten joj se znatno popravio nakon čega je bilo moguće izvesti zahvat.

- Mišić iz sljepoočne regije, musculus temporalis, koji se hvata na donju čeljust, spustili smo prema dolje, bliže usni, na mišiće usnog kuta i time smo usni kut koji je bio paraliziran i potpuno spušten prema dolje uspjeli podići. Osim toga, prvi put smo upotrijebili posebne kirurške šavove koji poput kišobrana zatežu kožu lica, a poznati su nam iz estetskih operacija facelifta. Sada paralizirani usni kut izgleda mnogo prirodnije – objašnjava dr. Gjurić.

Mirna još uvijek ne smije izvoditi nikakve jače pokrete lica niti raditi fizikalne vježbe. Tek kada se mišić ponovno prihvatiti i zaraste može započeti s fizikalnom terapijom.

I mali pomaci za Mirnu Doljan su veliki jer donedavno je izjavljivala da se istrošila dokazujući ljudima da je dovoljno dobra osoba bez obzira na parezu lica i loš ten, a danas se osjeća puno bolje i sretna je što će joj ova operacija olakšati i uljepšati daljnji život. ■

# Statička rekonstrukcija lica

Nakon mnogobrojnih kucanja na vrata bolničkih ustanova, razgovora s liječnicima i pokušaja da nađe rješenje za svoje probleme konačno se u njezinu životu pojavila nada. Prijavila se na „make over“ koji svojim gledateljima u želji za promjenom fizičkog izgleda nudi RTL-ova emisija Exploziv. Preko njih je upoznala prof. dr. sc. Mislava Gjurića, otorinolaringologa koji se već dugi niz godina bavi kirurgijom lica, glave i vra-

ta. S obzirom na poznavanje ove problematike odlučio je Mirni Doljan izvesti statičku rekonstrukciju lica kojom bi se uvelike ispravila asimetrija.

Ovakva vrsta zahvata dosada je rijetko izvođena u Hrvatskoj pa nas je to ponukalo da u razgovoru s prof. Gjurićem doznamo kako je obavljen zahvat. Da bi se liječnik mogao upustiti u tu operaciju bitno je iskustvo, odnosno broj operacija, a prof. Gjurić se s takvim slučajevima susretao dosta puta na sveučilišnoj otorinolaringološkoj klinici u Erlangenu i

Frankfurtu gdje je radio gotovo dvadeset godina kao predstojnik odsjeka kirurgije uha i baze lubanje. Nakon povratka u Hrvatsku radi u svojoj privatnoj Poliklinici Sinteza.

- U Mirninu slučaju teško je utvrditi je li uistinu došlo do nenamjerne ozljede tijekom porođaja ili je riječ o urođenoj paralizaciji polovine lica nastaloj u vrijeme trudnoće. Mirna o tome nema nikakvu dokumentaciju, a nakon trideset godina to nije moguće otkriti. Potpuno su paralizirane donje grane živca facijalisa na de-

snoj strani lica, dok su gornje zahvaćene vrlo malo. To je dobro jer inače ne bi mogla zatvoriti oko što bi uzrokovalo brojne probleme kao što su suženje, upale rožnice i sl. – objašnjava dr. Gjurić.

#### Odabir zahvata

Kod dugotrajne paraliza lica postoje dva načina na koji se taj problem može riješiti. Jedan je statička rekonstrukcija lica, odnosno podizanje usnog kuta, što je Mirni i učinjeno. Tim zahvatom ne vraća se normalna pokretljivost usnog kuta već samo djelomična, što znači da se gruba asimetrija dviju strana lica samo ublažuje.

Druga metoda, tzv. aktivna ili dinamička rekonstrukcija izvodi se tako da se transplantira mišić stražnje strane potkoljenice, musculus gracilis koji se uzme zajedno sa svojim krvnim žilama i živcem te se taj transplantat postavi u paralizirani dio lica. Krvne žile se povežu s krvnim žilama na licu, a živac iz potkoljenice se spoji sa živcem mišića masetera

na licu. Prihvati li se dobro transplantat, pacijent nakon od godinu do dvije dobije ponovno aktivne pokrete lica.

- Ovu drugu operaciju, nažalost, kod Mirne Doljan nismo mogli izvesti jer je ona u šesnaestoj godini već bila operirana, a tada joj je rađena rekonstrukcija čeljusti. Tom joj je prilikom lomljena kost pa mišići i živci u tom području koji su nužni za provođenje ove vrste zahvata nisu bili dovoljno kvalitetni i transplantat se ne bi primio. U ovom slučaju, bez obzira na duljinu oporavka od dvije godine, bolje bi se vratila motorika lica. No i ovom, statičkom rekonstrukcijom lica usni kut sada puno bolje stoji – govori dr. Gjurić.

#### Godine povučenosti

Naime, Mirna je sa šesnaest godina otišla na operaciju očekujući da će se nešto popraviti, no nakon toga sve je izgledalo još gore, još teže je govorila, a kut desne strane usne potpuno se spustio prema dolje.